

PFU-SAK NR. 274/12

KLAGER: Asif Khalil
ADRESSE: Øvre Eikervei 5, 3048 Drammen
TELEFON: 909 34 836
PUBLIKASJON: NRK (Buskerud)
PUBLISERINGSDATO: 28.09.2012
STOFFOMRÅDE: Diverse
GENRE: Nyhetsinnslag (radio)/nettartikkel
SØKERSTIKKORD: Kildekritikk, samtidig imøtegåelse, dekning for titler etc.
REGISTRERT: 08.10.2012
BEHANDLET I SEKR.: 08.10.2012; bedt red. om opptak
19.11.2012; tilsvaarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 26.02.2013
FERDIGBEHANDLET:
BEHANDLINGSTID: 138 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson (næringsdrivende)
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

NRK (Buskerud) omtalte **fredag 28. september 2012** i morgensendingen på radio at Asif Khalil, som på publiseringstidspunktet var styreleder, daglig leder og trafikkleder i Drammen Taxi, skal ha tatt betalt for oppdrag som aldri ble utført. Saken var hovedsak i sendingen som går mellom klokka 06.00 og 09.00.

Saken ble omtalt flere ganger; tre ganger i kortform og to ganger som såkalt utbrettsak. Utbrettsaken ble sendt kl. 06.14 og kl. 07.12, mens saken ble omtalt i kortform kl. 06.03, kl. 07.03 og kl. 07.40.

Første gang nyhetssaken ble sendt i kortform, kl. 06.03, het det:

«(...) [S]jefen i Drammen Taxi, Asif Khalil, ble utestengt fra all skolekjøring for to år siden. (...) [H]an skal rydde opp i selskapet, men han ble altså utestengt etter at han hadde tatt seg betalt for fiktive turer. Da eleven han skulle kjøre hver morgen ble syk, så unnlot han å rapportere dette til taxisentralen. I stedet fortsatte han å ta seg betalt i en periode på seks uker. Khalil fikk i første omgang en bot fra Drammen Taxi på 10 000 kroner og ble utestengt fra skolekjøring i ett år.»

Omtrent ti minutter senere, kl. 06.14, ble hoved-/utbrettsaken sendt første gang. Den ble introdusert slik:

«Etter en opprivende maktkamp har Asif Khalil nå inntatt posisjonen som både styreleder, daglig leder og trafikkleder i Drammen Taxi. Khalil sier han skal rydde opp i selskapet, men taxisjefen har selv en forhistorie med fiktive kjøreturer og innkreving av penger for oppdrag som aldri ble utført.»

En tidligere trafikkleder i Drammen Taxi uttalte i innslaget:

«- Tjuveri, kort og godt! Jeg synes det er forstemmende at noen i det hele tatt skal både tenke tanken og, ikke minst, gjøre det.»

Og reporteren kommenterte:

«- Våren 2010 hadde Asif Khalil fast oppdragskjøring for Buskerud fylkeskommune. Men da eleven som Khalil skulle kjøre hver morgen ble syk, unnlot Khalil å rapportere dette til taxisentralen.»

Også daværende styreleder i Drammen Taxi, som var med å behandle saken på et styremøte i august 2010, uttalte seg om saken:

«- Hvis man tar betalt for en tjeneste man ikke har levert, så er jo selvfølgelig det en form for svindel.»

Det fremgikk av innslaget at styret ila Khalil en bot på 10 000 kroner, at han ble utestengt fra skolekjøring det påfølgende året, og at han måtte betale tilbake pengene «for de fiktive turene». Reporteren opplyste også at Khalil klaget på vedtaket. I denne sammenheng sa reporteren:

«- Men da det nye styret behandlet saken tok saken plutselig en helt annen vending. Khalils bot ble redusert til 3000 kroner og Asif Khalil, som nå var nestleder i det nye styret, fikk også tilbake skolekjøringa.»

Khalil kommenterte saken slik:

«- Jeg forholder meg til det jeg fikk den gangen, og konstaterer at jeg har godtatt boten og gjort opp for meg. (...) - Jeg er ikke enig i at jeg bevisst brøt reglementet, men jeg konstaterer at jeg fikk en bot og jeg har gjort opp det som var der. (...) - Det er ikke svindel. Det er en kommunikasjon mellom brukerstedet og sentralen. Det har vært kommunikasjonssvikt.»

Innslaget ble avsluttet med kommentarer fra tidligere trafikkleder i Drammen Taxi, Bjørn Kopperud, som avviser at saken kan forklares som kommunikasjonssvikt. Reporteren refererte også Kopperuds mening om at reduksjonen av boten må anses som en fallitterklæring, og Kopperud uttalte:

«- Jeg synes jo det også er forstemmende. Det er jo egentlig en legalisering, mener jeg, av svindel.»

I nyhetsoppdateringen kl. 07.03 ble saken igjen omtalt kort, men i litt utvidet form sammenlignet med sendingen en time tidligere, ettersom også tidligere styreleder i Drammen Taxi nå ble sitert. Han sa:

«– Jeg må jo si at dette er ikke noe vanlig. Det er helt uvanlig at dette skjer. Hvis man tar betalt for en tjeneste man ikke har levert, så er jo det selvfølgelig en form for svindel.»

Noen minutter senere, kl. 07.12, ble så hoved-/utbrettsaken, der også Asif Khalil uttalte seg, sendt på ny. En drøy halvtime senere, kl. 07.40, ble saken igjen omtalt kort, men denne gang uten den tidligere styrelederens kommentar.

Samme dag, **fredag 28. september 2012**, publiserte **NRK Buskerud** også en nettartikkel om saken. Denne hadde tittelen **«Slik trikset taxisjefen med taksameteret»** og var illustrert med et portrettbilde av taxisjefen. I ingressen sto det:

«Styreleder og daglig leder i Drammen Taxi, Asif Khalil, ble tatt på fersk gjerning for å ta seg betalt for taxiturer som ikke ble utført våren 2010. Fikk straff og bot, som ble omgjort da han selv kom inn i styret i selskapet.»

I brødteksten fremkom i hovedsak de samme opplysningene og uttalelsene som i hovedsaken sendt på radio.

KLAGEN:

Klager er den omtalte og intervjuede taxisjefen i Drammen Taxi, som også har vært drosjesjåfør og løyveinnehaver i Drammen i mange år. Slik klager ser det, har NRK drevet med kampanjejournalistikk for å sverte hans og Drammen Taxis omdømme.

I forbindelse med saken som er omtalt, opplyser klager: «I tillegg til løpende tildelte turer, enten via holdeplass eller over samband, kjører sjåfører på faste oppdrag man er tildelt etter en søkeprosess. Våren 2010 hadde jeg en sløyfe som jeg kjørte flere ganger pr. uke. En av disse passasjerene var hjemmehørende på et dagsenter i Drammen. Ved ankomst dagsenteret, fikk jeg enten beskjed om at passasjerer ikke skulle være med eller passasjerer uteble. Denne situasjonen pågikk over noen uker. Dette er fast betalte oppdrag hvor jeg mottok innbetalinger i tråd med bestillingene. Ved gjennomgang internt på sentralen, oppsto spørsmål om hvorvidt jeg hadde kjørt passasjerer ved dagsenteret eller ikke. Ledelsen ønsket en forklaring. På dette tidspunkt var jeg valgt inn i styret i Drammen Taxi, ved styrets behandling av saken fratrådte jeg selvsagt styremøtet. Styret kom til at jeg skulle betale en bot på 10.000 kroner, noe jeg protesterte på. Jeg anførte at det måtte være dagsenterets og drosjesentralens oppgave å melde fra til meg, slik at jeg kunne droppet å møte opp ved dagsenteret som avtalt. Styret i Drammen Taxi lyttet til mine innspill og reduserte samtidig boten til 3000 kroner. I forhold til denne saken har jeg lagt meg flat og bedt om unnskyldning for min manglende deltakelse i å opplyse om at passasjerer uteble og jeg faktisk mottok betaling for turene. Men denne saken er ute av verden for lengst.»

Klager opplyser også at det har vært andre saker i Drammen Taxi som har skapt «turbulente forhold», som blant annet har resultert i at daglig leder trakk seg, og klager fikk rollen som

fungerende daglig leder og styreleder. Klager anfører: «Drammen Taxi har tatt alle disse sakene på alvor og sørget for løpende behandling. Like fullt har vi vært gjenstand for en serie kritiske medieoppslag. Slik jeg ser det, er det opplagt hvem som står bak tipsene og løpende informasjon til mediene (...) Jeg vil påstå at NRK Buskerud ikke har vært kritiske i sine valg av kilder, de har ikke ønsket å se at kildene har hatt motiver for å skade Taxisentralens omdømme og Drammen Taxis ledelse spesielt.»

Når det gjelder de påklagede radioinnslagene og nettartikkelen, forklarer klager at han ble intervjuet dagen før publisering. Han skriver: «28. september i nyhetssendingen klokken 07.00 – gikk nyheten om at jeg var ilagt boten, men mine kommentarer uteble. Samme nyhetsinnslag ble kjørt 07.30 – fortsatt uten mine kommentarer. Klokken 10.46 og senere oppdatert 11.18 har NRK Buskerud laget en sak på nettet. I denne saken fremføres uriktige opplysninger om at bakgrunn for boten, skal ha vært at jeg hadde trikset med taksameteret. Dette er beviselig ikke riktig.» Slik klager ser det, har NRK brutt Vær Varsom-plakatens punkt 4.14 om samtidig imøtegåelse. Videre ber klager om at PFU også vurderer om publiseringene strider mot Vær Varsom-plakatens punkt 4.4 (dekning for titler, ingress og innannonseringer etc.) og punkt 3.2 (kildekritikk).

TILSVARSRUNDEN:

NRK opplyser at redaksjonen arbeidet systematisk med de turbulente forholdene rundt Drammen Taxi i omkring en måned før publiseringen av den påklagede omtalen. Utgangspunktet var en rapport fra Arbeidstilsynet. NRK skriver: «Våre journalister fikk raskt kontakt med kilder i Drammen Taxi, både nåværende og tidligere ansatte blant sjåfører, løyvehavere, andelshavere og ledelse. Historiene de fortalte var sammenfallende, om et selskap hvor makten over en toårsperiode hadde gått fra et bredt sammensatt styre og administrasjon, til Asif Khalil (klager) som på dette tidspunktet bekledde jobbene som styreleder, daglig leder og trafikkleder.»

NRK anfører også: «Et annet tema i vår journalistikk (...) har vært sjåførenes yrkesetikk, deres behandling av passasjerer og hva flere kilder hevder er styrets unnfallenhet mot å iverksette straffetiltak mot sjåførene. Pasientreiser i Vestre Viken helseforetak, som kjøper tjenester av Drammen Taxi for ca. 25 millioner kroner i året, tok i vår i mot rundt 100 klager i måneden fra brukerne. (...) I denne konteksten fikk redaksjonen et tips om at Asif Khalil (klager) selv er internt bøtelagt for å ha tatt i mot betaling for taxiturer som ikke ble utført våren 2010. I og med at han på publiseringstidspunktet selv var både styreleder, daglig leder og trafikkleder i selskapet, og dermed hadde ansvar for å rydde opp i avvikene blant annet fra Pasientreiser, mente NRK at det var riktig å publisere den senere innklagede saken.»

Slik NRK ser det, er «NRKs fokus på de turbulente forholdene i selskapet (...) en vesentlig sak for [kanalens] lesere, seere og lyttere». NRK opplyser også: «Etter at denne saken ble laget har Asif Khalil (klager) gått av som daglig leder i selskapet, og han fikk ikke ny tillit som styreleder i en ekstraordinær generalforsamling i høst.»

Når det gjelder de påklagede radioinnslagene, forklarer NRK om programformatet og sendeskjemaet: «Morgensendingen fra Buskerud går fra kl 06 til kl 09. Morgensendinga består av korte nyheter, reportasjer, musikk og andre elementer. Hver morgensending inneholder en hovednyhetssak som fast blir sendt rett etter kl. 06 og kl 07. Nyhetene i kortform kl 0703 og kl 0730 er et nyhetssammendrag i bulletengform.»

Etter NRKs mening er klager gitt samtidig imøtegåelse «ved at Khalil har fått muligheter til å imøtegå alle anklager i hovedsak/utbrettsaken den morgenen». NRK presiserer: «Utbrettsaken ble sendt to ganger i samme morgensending, både kl 0614 og kl 0712. I NRKs definisjon er "samtidig imøtegåelse" alltid i samme reportasje eller sending. I lange magasinsendinger/flater, som morgensendinga, er "samtidig imøtegåelse" alltid tidsmessig nær opprinnelig reportasje/sak. Klager har i samme sending og tidsmessig nært bullentengen kl 0703 og 0730, fått mulighet til å imøtegå alle påstander/anklager mot ham i hovedsaken som gikk kl 0614 og kl 0712. I nettsaken som ble publisert samme formiddag har klager fått anledning til å imøtegå alle påstander/anklager som framkommer i saken.»

Med hensyn til den påklagede tittelbruken, anfører NRK: «Vi valgte å bruke ordet "triksing" ut fra hvordan flere sentrale kilder i taximiljøet har forklart at disse turene må registreres, og hva som fysisk måtte gjøres med taksameteret for å registrere turene. Tidligere trafikkleder i Drammen Taxi redegjorde blant annet for at sjåførene aktivt og fysisk måtte bekrefte disse turene på taksameteret, og at det ikke var rom for misforståelser. Klager tok seg betalt for 21 turer som ikke fant sted. Han har godtatt boten og betalt tilbake pengene og slik sett erkjent [at han] har tatt imot penger han ikke hadde krav på. Måten Khalil har måttet gjøre dette på er *ytterligere* sjekket med flere i taxinæringen etter at PFU-klagen ble levert, og alle bekrefter at man flere ganger må betjene taksameteret for å bekrefte turene og dermed få ut betalig for dem.» NRK viser også til at redaksjonen har tilgang på alle dokumentene i den omtalte saken som styret behandlet, og at hendelsen der omtales som «en bevisst og aktiv handling».

Hva gjelder NRKs kildebruk og -kritikk, opplyser NRK at deres gjennomgang viser at redaksjonen har vært i kontakt med over 70 ulike kilder i forbindelse med omtalen av de ulike forholdene ved Drammen Taxi. NRK anfører også: «I den påklagede saken som omhandler klagers bot for å ha fått betalt for taxiturer som ikke ble utført, har redaksjonen foruten klager selv, brukt fire ulike åpne kilder som alle var involvert i saken.»

Klager har etter dette ikke hatt kommentarer utover å påpeke at han står fast ved innholdet i klagen.